

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
Гришина Івана Леонідовича
на тему «Наукове обґрунтування застосування методик фізичної терапії при
коксартрозі 2-3 ступеня»
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 – Охорона здоров'я
за спеціальністю 227 – Фізична терапія, ерготерапія

Актуальність теми дисертації. Згідно з даними багатьох епідеміологічних досліджень, за останні 25 років значно зросла поширеність коксартрозу, або остеоартриту кульшового суглоба, що є одним із найбільш розповсюджених захворювань опорно-рухового апарату. Це захворювання суттєво погіршує якість життя пацієнтів, знижуючи їх фізичну активність та функціональні можливості. Невтішною є тенденція до зростання частоти цього захворювання на 25% серед осіб старше 60 років і на 10-15% серед осіб до 60 років. Це пов'язано зі змінами в сучасному способі життя, такими як неадекватне фізичне навантаження, малорухливість, ожиріння та травматичні ушкодження суглобів. Крім того, старіння населення та збільшення тривалості життя також сприяють збільшенню кількості випадків коксартрозу.

Коксартроз другого і третього ступеня характеризується вираженням болем, зниженням рухливості суглоба та поступовим зменшенням функціональних можливостей пацієнтів. Це захворювання не лише суттєво обмежує фізичну активність, але й негативно впливає на психологічний стан, знижуючи загальний рівень життя та соціальну інтеграцію пацієнтів. Втрата працездатності та необхідність постійної допомоги є серйозними наслідками коксартрозу, що підкреслює його медико-соціальну значущість.

Для ефективного лікування коксартрозу необхідний комплексний підхід, у якому значну роль відіграють сучасні методи фізичної терапії. Кінезотерапія, мануальна терапія, фізіотерапевтичні процедури є ключовими компонентами у лікуванні коксартрозу. Зазначені вище методи допомагають покращити функціональний стан суглобів, зменшити біль і м'язові спазми, а також підвищити загальну якість життя пацієнтів. Багато наукових досліджень, проведених за останні 10 років, підтверджують значний позитивний вплив цих методик на зменшення симптомів і покращення фізичної функції. Проте їх довгострокова ефективність ще потребує додаткового вивчення.

Важливо зазначити, що відсутність єдиних стандартів і протоколів лікування, а також недостатність даних про довгострокову ефективність різних фізичних методів лікування, підкреслюють необхідність подальших досліджень. Для вдосконалення реабілітаційних програм для пацієнтів з коксартрозом 2-3 ступеня необхідно провести всебічний порівняльний аналіз науково обґрунтованих методик фізичної терапії з використанням підходів доказової медицини, що на практиці дозволить розробити сучасні

стандартизовані протоколи лікування, які значно покращать результати терапії та зменшать соціально-економічний тягар цього захворювання.

Таким чином, проведення детального порівняльного дослідження науково обґрунтованих методик фізичної терапії зі застосуванням доказової медицини є актуальним для подальшого розвитку ефективних стратегій лікування коксартрозу 2-3 ступеня та покращення якості медичної допомоги пацієнтам.

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни.

Наукова новизна дисертаційного дослідження проявляється у наступному:

- Вперше детально проаналізовано значення біомеханічних досліджень та комплексно досліджено традиційні методичні підходи фізичної терапії при деформуючому коксартрозі;

- Вперше проведено оцінку ефективності дев'яти традиційних програм фізичної терапії для лікування коксартрозу 2-3 ступеня, використовуючи підходи доказової медицини, зокрема рандомізовані контрольовані дослідження та мета-аналізи;

Також було досліджено ефективність методик Mulligan, Neuras та їх комбінацій у лікуванні коксартрозу 2-3 ступеня, що є новаторським підходом у контексті доказової медицини. Результати дослідження сприятимуть впровадженню ефективних програм фізичної терапії, які покращать функціональний стан суглобів, зменшать біль і підвищать якість життя пацієнтів.

Всі положення, висновки та рекомендації, представлені в дисертації, мають наукове обґрунтування, є достовірними та логічно впливають з результатів досліджень. Робота виконана на високому науково-методичному та практичному рівні, а застосовані методики обстеження пацієнтів із даною патологією є актуальними. Наукові положення та рекомендації, сформульовані автором, базуються на достатньому обсязі фактичного матеріалу. У процесі дослідження було обстежено 157 пацієнтів, які були поділені на 15 груп. Зазначена вибірка є достатньою для статистичної обробки, і результати дослідження є достовірними. Методи статистичного аналізу є адекватними, а сам аналіз проведено коректно із застосуванням стандартних програм статистичного аналізу. Достовірність отриманих результатів підтверджена як практичними спостереженнями в основних групах, так і в контрольних. Таблиці та рисунки в роботі є переконливими, а висновки конкретними і повністю підтверджуються результатами дослідження. Наукові положення та рекомендації, викладені в роботі, мають наукове обґрунтування.

Отже, у дисертаційному дослідженні повністю досягнуто поставлених наукових цілей, а здобувач продемонстрував високий рівень володіння методологією наукової діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності.

Стилістично-логічна побудова змісту дисертаційної роботи здобувача **Гришина І. Л.** повністю відповідає освітній програмі третього (доктор філософії) рівня вищої освіти «Фізична терапія, ерготерапія» зі спеціальності 227 - Фізична терапія, ерготерапія.

Дана дисертаційна робота є завершеною науковою працею, яка демонструє значний особистий внесок здобувача у розвиток наукового напрямку фізичної терапії та ерготерапії. Зокрема, автор проводить ґрунтовний аналіз існуючих методик фізичної терапії та пропонує нові підходи до їх застосування, що свідчить про глибоке розуміння проблематики та високий рівень професійної компетентності.

Стилістично-логічна побудова змісту дисертації є чіткою та послідовною. Робота структурована таким чином, що кожен розділ логічно випливає з попереднього, забезпечуючи цілісність наукового дослідження, що сприяє ясному та зрозумілому викладу матеріалу, що є важливим для сприйняття результатів дослідження широким колом науковців та практиків.

Перевірка дисертаційної роботи на текстові співпадиння підтверджує її унікальність та дотримання принципів академічної доброчесності. Відсутність елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень свідчить про те, що дисертація є результатом самостійних досліджень автора. Використані ідеї, результати та тексти інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела, що відповідає вимогам академічної етики.

Крім того, дисертація Гришина Івана Леонідовича включає детальний аналіз сучасних підходів до фізичної терапії та ерготерапії, зокрема методик Mulligan та Neurac, а також їх комбінацій, що є новаторським у контексті доказової медицини. Автор детально розглядає ефективність дев'яти традиційних програм фізичної терапії, використовуючи рандомізовані контрольовані дослідження та мета-аналізи, що забезпечує високу наукову цінність роботи.

Дисертація також відзначається практичною значущістю, оскільки її результати сприятимуть впровадженню ефективних програм фізичної терапії, що покращать функціональний стан суглобів, зменшать біль і підвищать якість життя пацієнтів. Наукові положення та рекомендації, сформульовані в роботі, мають наукове обґрунтування і базуються на достатньому обсязі фактичного матеріалу, що підкреслює їх достовірність.

Відповідно до результатів перевірки на академічну доброчесність, всі висновки та рекомендації, представлені в дисертації, є достовірними та логічно випливають з результатів досліджень. Здобувач продемонстрував високий рівень володіння методологією наукової діяльності, що дозволяє стверджувати про досягнення поставлених наукових цілей.

Таким чином, дисертаційна робота Гришина І. Л. відповідає всім вимогам до наукових досліджень, є завершеною та самостійною науковою працею, що робить значний внесок у розвиток фізичної терапії та ерготерапії.

Мова та стиль викладення результатів.

Дисертаційна робота виконана українською мовою та включає вступ, чотири розділи, висновки, список використаних джерел та додатки. Загальний обсяг роботи становить 207 сторінок.

У вступі чітко визначено актуальність дослідження, його зв'язок з науковими програмами та проектами, а також окреслено об'єкт, предмет, мету, завдання та методи дослідження. Висвітлено наукову новизну та практичну значущість роботи, особистий внесок автора у наукові публікації, а також сфери апробації результатів дослідження. Вказано кількість публікацій за темою дисертації.

Перший розділ, «Аналітичний огляд літератури з проблематики коксартрозу», присвячено аналізу сучасного стану досліджень у галузі фізичної терапії та ерготерапії при коксартрозі. Розглянуто основні етапи розвитку наукових підходів до лікування цього захворювання. Автор детально аналізує основні концепції попередніх досліджень, акцентуючи увагу на питаннях, які залишаються відкритими. У цьому розділі також наведено дані щодо епідеміології, етіопатогенезу коксартрозу, а також сучасних підходів до фізичної реабілітації як в Україні, так і за кордоном. Особлива увага зі сторони здобувача приділена огляду літератури, що стосується біомеханічних досліджень у контексті реабілітації пацієнтів із коксартрозом 2-3 ступеня.

Другий розділ, «Матеріали та методи дослідження», містить детальний опис матеріалів, які використовувались у дослідженні, а також методів, що забезпечували досягнення поставлених цілей. Використані методи включають аналіз спеціальної та науково-методичної літератури, візуально-аналогову шкалу болю (VAS), опитувальник МакГілла (MPQ) та цілий ряд інших фахових опитувальників застосування котрих дозволяє в повній мірі дослідити підняті в даній роботі питання.

Варто відзначити, що в даному розділі здобувачем досить вдало описано методологічні аспекти біомеханічного дослідження, включаючи аналіз таких параметрів, як сила м'язів, баланс і координація, обмеження амплітуди рухів, зміни рівня болю, функціональна здатність, рентгенівські зображення, біомеханічний аналіз ходи та вимірювання якості життя. Також розглянуто питання статистичної обробки даних і дотримання етичних норм у дослідженнях.

Третій розділ, «Результати особистих досліджень», репрезентує детальний аналіз результатів біомеханічного дослідження реабілітаційних програм для пацієнтів з коксартрозом 2-3 ступеня. Автор проводить комплексний аналіз традиційних програм фізичної терапії, використовуючи підходи доказової медицини. У розділі також розглянуто результати застосування системи Redcord (методика Neurac) та методики Mulligan у лікуванні коксартрозу. Проведено порівняльний аналіз ефективності різних методик фізичної терапії та розглянуто їх вплив на поліпшення функціонального стану суглобів, зменшення болю і покращення якості життя пацієнтів. Здобувач приділив особливу увагу розкриттю індивідуалізації

підходів до лікування залежно від ступеня захворювання, фізичного стану пацієнта та його особистих потреб.

Четвертий розділ, «Узагальнення результатів дослідження та роль біомеханічного дослідження реабілітаційних програм фізичної терапії при коксартрозі 2-3 ступеня», містить узагальнене обговорення отриманих результатів. В даному розділі здобувач досить професійно обґрунтовує статистичні результати біомеханічного дослідження, аналізує ефективність традиційних методик фізичної терапії та новаторських підходів, таких як методики Neuras і Mulligan. Описано можливі недоліки та похибки проведених досліджень, а також надано рекомендації щодо покращення реабілітаційних програм.

Висновки, що зроблені на основі фактичного матеріалу та статистичних даних, відображають зміст роботи, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети.

Робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота представлена науковими публікаціями (8), що включають: 4 наукові статті у спеціалізованих українських журналах, 4 тези наукових конференцій. Усі публікації здобувача виконані відповідно до стандартів академічної доброчесності, без будь-яких ознак плагіату чи неправомірних запозичень. Запозичені матеріали в кожній науковій роботі супроводжуються належними посиланнями на джерела. Значну частину результатів досліджень було особисто представлено здобувачем на наукових конференціях, як національних, так і міжнародних. Робота демонструє високий науковий рівень, відзначається технічною грамотністю, а її логічна структура забезпечує легкість у сприйнятті матеріалу. Отже, наукові результати дисертаційної роботи повністю відображені у публікаціях здобувача.

Недоліки та зауваження до дисертаційної роботи.

1. У третьому розділі дисертації в таблицях відсутнє уточнення, які саме результати дослідження в ній наведено.

2. Назву експериментальної групи бажано вказувати як авторську, а не використовувати назву методик, що були використані.

3. У роботі часто використовується слово «можна зробити» замість більш категоричної форми «необхідно зробити або задіяти», що свідчить про не впевненість автора при наданні загальної оцінки того чи іншого положення.

4. В роботі зустрічається назва "суспензійний тренажер", яка використовується не зовсім коректно.

5. Наявність у тексті роботи пунктуаційних та орфографічних помилок.

На нашу думку, зазначені зауваження не є критичними, й відповідно не знижують загальної наукової новизни і практичної значущості досягнутих результатів та суттєво не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Висновок про дисертаційну роботу.

Вважаємо, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктора філософії **Гришина Івана Леонідовича** на тему «Наукове обґрунтування застосування методик фізичної терапії при коксартрозі 2-3 ступеня» виконана на професійно-дослідному рівні та є закінченим науковим дослідженням в галузі знань 22 – Охорона здоров'я. Дисертаційна робота за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п.6 – 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії рішенням разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач **Гришин Іван Леонідович** заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 – Охорона здоров'я за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Рецензент:

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» МОН України.

Професор кафедри біобезпеки і здоров'я людини,

Д.П.Н.

М.П.

« 16 » серпня 2024 року

